

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Práce s literárním textem Michala Viewegha

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1. Ze kterého díla Michala Viewegha pochází tento výňatek?

Báječná léta pod psa

2. Určete žánr tohoto díla.

Próza - román

3. Z ukázky se snažte odhadnout dobu, ve které se příběh odehrává. Co bylo charakteristické pro toto časové období, doložte příklady z textu?

V ukázce se narází na tyto problémy doby: názorová nesvoboda, otec inženýr, přesto nedostává pracovní místo odpovídající jeho vzdělání, nedostatek surovin, materiálu, literatura nesvobodná, pod vlivem cenzury, toto vše nasvědčuje na období totalitního režimu v Československu - v době autorova dětství. (60. – 70. léta 20. století)

Takže ti vůbec nevadí, v jaký to žiješ lži?" navázala.

"Samozřejmě že v ní žiju! Všichni v ní žijeme. Jenomže já proti ní bojuju! Po svém, zdánlivě nenápadně, ale bojuju."

"V zemi bez práva," doplnil otec. "Nezdá se ti, že je v tom cosi neřešitelného?"

„Odkdy se, prosím vás, můžeme v Čechách ptát, jestli má naše literatura smysl?! Takovej luxus si tahle země nikdy nemohla dovolit."

4. Co víte o kompozici tohoto díla?

V knize se prolínají dvě časové roviny: přítomnost = rozhovor Kvida s redaktorem

minulost = Kvidovy vzpomínky – léta 1968-1989

5. Charakterizujte postavy z výňatku.

Kvidova matka – vzdělaná, právnička, nechce se podvolit režimu, snaží se proti němu bojovat, ironická na dobu i na svého manžela

Kvidův otec – také vzdělaný, ekonom, nevykonává svoji práci, odmítá vstoupit do strany, citlivý, nesnáší konflikty, problémy nosí v sobě, odrazí se to na jeho psychice

Kvido – vypravěč příběhu, mladý spisovatel

Zvára – průbojný kolega Kvidova otce, podlehne režimu, radí Kvidovu otci, ale ten jeho dobře mířené rady odmítá

Redaktor – představitel totalitního režimu, rozhoduje o tom, co může vyjít a co ne, cenzuruje Kvidovi jeho román, oba se zamýšlí nad danou dobou

6. Jsou v knize obsaženy autobiografické prvky? Pokud ano, tak jaké?

Autor se zrcadlí v postavě Kvida, zájem o literaturu, četba a vlastní psaní. Děj se odehrává v Posázaví.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

7. Charakterizujte jazykový styl autora.

Autor vytváří pro čtenáře čtivý, svižný text. Snaží se být vtipný. Používá nejen spisovný, ale i hovorový jazyk, v textech se setkáme s vulgarismy a cizími slovy, hlavně s anglicismy.

8. Kdy toto dílo Michal Viewegh napsal a co víte o jeho další tvorbě?

Tento román je z roku 1992, v roce 1997 byl zfilmován.

Další tvorba:

***Výchova dívek v Čechách*, 1994, zfilmováno 1996 (režie Petr Koliha)**

***Účastníci zájezdu*, 1996, zfilmováno 2006 (režie Jiří Vejdělek)**

***Román pro ženy*, 2001, zfilmováno 2005 (Román pro ženy, režie Filip Renč)**

Báječná léta s Klausem*, 2002 – volné pokračování úspěšných *Báječných let pod psa

***Případ nevěrné Kláry*, 2003, zfilmováno 2009 (režie Roberto Faenza)**

***Vybíjená*, 2004**

***Román pro muže*, 2008, zfilmováno 2010 (režie: Tomáš Bařina)**

9. Jak vnímá literární kritika tvorba M. Viewegha?

Literární kritika přijala Vieweghovu tvorbu s řadou výtek, vyčítají mu podbízivý styl.

U čtenářů patří k nejčtenějším současným autorům.

10. Které jiné současné české autory znáte?

Mezi současné české autory patří například Jan Novák, Tereza Boučková, Daniela Hodrová, Alexandra Berková, Michal Ajvaz, Petr Šabach.

UKÁZKA¹:

”A takhle to vždycky bylo,” vyprávěl Kvido. ”Otcova nechuť ke konfliktům, jeho fyzická neschopnost je snášet většinou zvítězily. Představa, že by měl čtyřicet hodin týdně trávit v jedné místnosti s někým, s kým se hádá, byla pro otce natolik nesnesitelná, že se se Zvárou nepohádal snad nikdy. Jakmile zjistil, že jejich názorová rozepře začíná směřovat k opravdové hádce, ustoupil. Málokterá pravda mu stála za to, aby si kvůli ní ničil nervy.”

”A to mu ani jednou v životě neřekneš, co si o něm myslíš?” přela se s ním žena.

”A na co? Akorát se poráíme. Nebo si snad myslíš, že mu otevřu oči a že se změní?” namítal jí otec. ”Neumím vychovávat psy, natož lidi.”

”To je pravda,” souhlasila výjimečně Kvidova matka.

”Takže ti vůbec nevadí, v jaký to žiješ lži?” navázala.

”Vadí,” řekl Kvidův otec. ”Ale vadí mi to trochu méně, než když v kanceláři někdo osm hodin uraženě tiská věcma. Pokaždé se totiž hrozně leknu. Dělají se mi z toho opary.”

”Takže vlastně žiješ ve lži kvůli oparům.”

”Ty v ní nežiješ?”

”Samozřejmě že v ní žiju! Všichni v ní žijeme. Jenomže já proti ní bojuju! Po svém, zdánlivě nenápadně, ale bojuju.”

”Právní cestou,” poznamenal Kvidův otec.

”Ano, právní cestou. Jsem právník, tak právní cestou.”

”V zemi bez práva,” doplnil otec. ”Nezdá se ti, že je v tom cosi neřešitelného?”

Dotkl se zřejmě čehosi citlivého, neboť Kvidova matka zareagovala velmi podrážděně:

”Zato ty bojuješ za pravdu v truhlářský dílně!”

”Nebojuju,” řekl Kvidův otec s povzdechem. ”Nikdy jsem nic takového neříkal. Léčím si tam nervy. Nevěřila bys, jak to báječně uklidňuje! Než udělám jednu poličku, nevím o světě.”

”Poličku!” zvolala Kvidova matka pohrdavě. ”Sežeň si LSD. Na svět zapomeneš mnohem rychleji a aspoň to bude mít nějakou formu.”

”Copak LSD, ale zkus sehnat nějaké dřevo!”

Kvidův otec věděl, o čem mluví: Už dříve se mu do jeho sklepní dílny podařilo levně koupit starý draxl, soustruh poháněný šlapáním, ale nemohl – zrovna když svoje tvůrčí možnosti takto rozšířil – sehnat vhodný materiál a po celé dlouhé týdny byl odkázán na zbylé odřezky. Z nich pak soustružil rybářské splávky, ačkoli nerybařil, nebo různé přívěsky, které nikdo nenosil, a to vše prostě jen proto, aby mohl i nadále v dílně pracovat.

”Když už mu nezbyl ani jediný kousek, který by mohl do soustruhu upnout, začal s ručním vyřezáváním všelijakých miniatur se silným symbolickým významem,” vyprávěl Kvido.

”Nejznámějším dílkem z tohoto období bude patrně otcova zmenšenina, silniční závory z hraničního přechodu v Rozvadově.”

¹ VIEWEGH, Michal. *Báječná léta pod psa*. Petrov, 2002. ISBN 80-7227-135-0.

”Člověče, vy si snad ze mě děláte srandu!” řekl redaktor. ”Život ve lži, stát bez práva... Tak dohodli jsme se na něčem, nebo nedohodli...?!”

”Vždyť je to pravda,” řekl vzdorně Kvido. ”Jakej to bude mít smysl – když to nebude pravda?”

”Smysl?” řekl redaktor. ”Vy jste vážně ještě dítě! Odkdy se, prosím vás, můžeme v Čechách ptát, jestli má naše literatura smysl?! Takovej luxus si tahle země nikdy nemohla dovolit. Tady se vždycky akorát ptáme, jestli vůbec existuje. Jestli je! Copak to nechápete?”

”Ne,” řekl Kvido. ”Nechápu.”

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod